Sosyal Bilimler
EKEVAKADEMİ
dergisi

Makalenin geliş tarihi: 04.09.2025
1.Hakem Rapor Tarihi: 23.09.2025
2.Hakem Rapor Tarihi: 24.09.2025
Yayına Kabul Tarihi: 24.10.2025

eISSN:2148-0710 - pISSN:1301-6229

UZAKTAN ÖĞRETİM MODELİYLE YAPILAN PİYANO EŞLİKLE DESTEKLENMİŞ VİYOLA EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARILARI ÜZERİNE ETKİSİ[1]

Ozan Nabi AKIN[*]- İzzet YÜCETOKER[**]

Öz

Günümüzde teknolojik gelişmelerin hızla ilerlemesi, eğitim sistemlerini geleneksel kalıplardan çıkararak dijital temelli ve esnek öğrenme modellerine yönlendirmektedir. Bu değişim, özellikle uygulamalı eğitimin ön planda olduğu sanat alanlarında, öğretim süreçlerinin yeniden yapılandırılmasını gerekli kılmaktadır. Olağanüstü durumlar – pandemi ve doğal afetler gibi – uzaktan eğitimin bir zorunluluk hâline gelmesinin yanı sıra, kalıcı ve uygulanabilir bir çözüm olarak değerlendirilmesi gerektiğini göstermiştir. Bu bağlamda, uzaktan sanat eğitimi uygulamalarının etkililiğini incelemek, olası gelecekteki kriz senaryolarında uygulanabilecek sağlam bir pedagojik temel geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışma, uzaktan eğitim modeliyle yürütülen piyano eşlikli bireysel viyola derslerinin, güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin performans başarıları üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması modeli kullanılarak gerçekleştirilen çalışma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi'nde öğrenim gören dört viyola öğrencisiyle sekiz hafta boyunca sürdürülmüştür. Uygulamalar, MEB Öğretim Programı kapsamında Re Majör, Si Minör, Si Bemol Majör ve Sol Minör tonalitelerinde planlanmış ve her tonalite için iki haftalık ders süreci uygulanmıştır. Araştırmada her öğrencinin performansı, 15 maddelik bir gözlem formu aracılığıyla alan uzmanları tarafından değerlendirilmiş, uzmanlar arasındaki tutarlılık Cohen's Kappa katsayısı ile analiz edilmiştir. Elde edilen kappa değerleri (örneğin Re Majör için κ=0.471, Sol Minör için κ=0.694) uzmanlar arasında orta ve yüksek düzeyde görüş birliği bulunduğunu göstermiştir. Veriler, öğrencilerin piyano eşliği ile desteklenen çalgı eğitimi sürecinde teknik ve müzikal becerilerinde anlamlı bir gelişme gösterdiğini ortaya koymuştur. Araştırma bulguları, uzaktan ortamda yürütülen ve piyano eşliğiyle desteklenen viyola derslerinin öğrenci başarısını artırdığını, ayrıca bu sonucun uzman değerlendirmeleriyle doğrulandığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Müzik Eğitimi, Uzaktan Eğitim, Viyola Eğitimi, Piyano Eşlik, Çevrimiçi Eğitim, Öğrenci Başarısı.*

The Effectiveness of Viola Education Supported by Piano Accompaniment Through a Distance Education Model on Student Achievement

Abstract

The rapid advancement of technology in today's world is steering education systems away from traditional patterns toward digital-based and flexible learning models. This transformation, particularly in fields such as the arts where practical training is emphasized, necessitates the restructuring of instructional processes. Extraordinary circumstances—such as pandemics and natural disasters—have demonstrated that distance education is not only a necessity but should also be considered a permanent and viable solution. In this context, examining the effectiveness of distance art education practices contributes to the development of a robust pedagogical foundation that can be implemented in potential future crisis scenarios. This study aims to investigate the effect of individual viola lessons, conducted through a distance education model and supported by piano accompaniment, on the performance achievement of fine arts high school students. The study was carried out using the action research model, one of the qualitative research methods, over an eight-week period with four viola students enrolled at Samsun İlkadım Fine Arts High School during the 2024–2025 academic year. The lessons were planned within the framework of the Ministry of National Education (MEB) curriculum, covering the tonalities of D major, B minor, B-flat major, and G minor, with a two-week instructional process dedicated to each tonality. Each student's performance was evaluated by field experts using a 15-item observation form, and inter-rater reliability among the experts was analyzed using Cohen's Kappa coefficient. The obtained kappa values

[1] Bu çalışma, Ozan Nabi AKIN' ın doktora tezinden türetilmiştir.

[*] Dr. Müzik Öğretmeni, Millî Eğitim Bakanlığı, o.nabiakin@gmail.com, https://orcid.org/0009-0005-8182-7193

[**] Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, izzet.yucetoker@marmara.edu.tr, https://orcid.org/0000-0002-9911-749X

(e.g., κ=0.471 for D major, κ=0.694 for G minor) indicated moderate to substantial agreement among the raters. The data revealed that students demonstrated significant improvement in their technical and musical skills during the instrument training process supported by piano accompaniment. The findings suggest that online viola lessons enriched with piano accompaniment positively influence student achievement, and this result is objectively validated by expert evaluations.
Keywords: Music Education, Distance Education, Viola Education, Piano Accompaniment, Online Education, Student Achievement.

1. Giriş

Eğitim, bireyin yaşantıları aracılığıyla davranışlarında istenen yönde değişiklikler oluşturmayı amaçlayan; sistematik, genelden özele bir yapıda olan, süregelen ve dinamik bir süreçtir (Hesapçıoğlu, vd., 2010). Bu doğrultuda, eğitimin; bireylerin bilgi, beceri, tutum ve değer kazanmalarını destekleyen çok yönlü bir gelişim alanı olarak toplumsal ve bireysel dönüşümde temel bir rol üstlendiği söylenebilir. Bu çok yönlü gelişimin en açık biçimde gözlemlendiği alanlardan biri de eğitimin önemli bir alt boyutu olan sanat eğitimidir.

Sanat eğitimi, bireylerin yalnızca estetik beğeni ve ifade becerilerini geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda bilişsel, duyuşsal ve devinimsel alanlarda da çok yönlü gelişimlerini desteklemektedir. Sanatla uğraşan bireylerin yaratıcılık, problem çözme, empati kurma ve kendini ifade etme gibi sosyal-duyuşsal becerileri daha etkin şekilde geliştirdiği birçok araştırmada ortaya konmuştur (Uçan, 1997; Eisner, 2002). Bu bağlamda sanat, bireyin yalnızca sanat alanında değil, genel yaşam becerilerinde de gelişimine katkı sunan bir öğrenme alanı olarak değerlendirildiği düşünülmektedir.

Sanat eğitiminin önemli bir alt dalı olan müzik eğitimi, bireyin duyuşsal, bilişsel ve toplumsal gelişimini destekleyen özel bir öğrenme alanıdır. Alan yazında yapılan çalışmalar, müzik eğitiminin çocuklarda dikkat, hafıza, motor beceriler, sosyal etkileşim, akademik başarı ve duygusal denge üzerinde olumlu etkiler yarattığını ortaya koymaktadır (Hallam, 2010; Hargreaves & Lamont, 2017). Bu etkiler, müzik eğitiminin yalnızca estetik ya da sanatsal bir etkinlik olarak değil, aynı zamanda bireyin genel yaşam becerilerini geliştiren bütüncül bir eğitim alanı olarak görülmesine olanak sağladığı düşünülmektedir.

Müzik eğitiminin uygulamalı alanlarından biri olan çalgı eğitimi, öğrencinin teknik, duyusal ve yorumlama becerilerini geliştirmeyi amaçlayan özel bir öğretim alanıdır. Bu eğitim süreci, öğrencinin bireysel farklılıklarına duyarlı, özelleştirilmiş öğrenme yolları ile planlanmaktadır (Lehmann, Sloboda & Woody, 2007). Çalgı eğitiminde başarı, yalnızca teknik doğruluk ile değil; aynı zamanda entonasyon, çalgıya hakimiyet, ritmik tutarlılık ve müzikal ifade gibi çok sayıda öğe ile değerlendirilmesi gereken bir yapıya sahiptir. Yaylı çalgılar eğitimi bu sürecin en yoğun teknik ve duyuşsal bütünlük gerektiren alanlarından birisi olduğu düşünülmektedir. Çünkü yaylı çalgılar eğitiminde öğrenciler; doğru tutuş, pozisyon, entonasyon, yay tekniği, müzikal ifade ve sahne disiplini gibi birçok bileşende eşzamanlı gelişim göstermektedir (Çilden, 2007). Bu gelişim sürecinde, öğrencilerin teknik ve müzikal becerilerinin desteklenmesi amacıyla çeşitli öğretim stratejilerine başvurulmaktadır. Bu stratejilerden biri de çalgı eğitiminde sıkça kullanılan piyano eşliğidir.

Piyano eşliği, öğrencilere entonasyon kontrolü, ritmik düzen farkındalığı ve çok sesli işitme gibi müzikal becerilerin kazandırılmasına katkı sağlayabilmektedir. Piyano eşliğinin hem teknik hem müzikal boyutta öğrenmeyi desteklediği, öğrencilerin ilgi ve isteklerini artırdığı ve performansa yönelik özgüven gelişimine katkı sunduğu ifade edilmektedir (Üstün & Özer, 2020). Bu çok boyutlu gelişim sürecinin öğrenci performanslarını değerlendirme sürecine de yansıması gerektiği düşünülmektedir.

Müzik eğitiminde çalgı performanslarının değerlendirilmesi, bu alanın doğası gereği öznel unsurlar taşıyabilmektedir. Performansların teknik doğruluğu kadar, yorumlama ve ifade becerisi gibi

subjektif özelliklerin de içermesi, değerlendirmelerin tutarlılığını sınırlayabilmektedir (Thompson & Williamon, 2003). Bu durum, öğrenci başarısının adil, geçerli ve güvenilir biçimde ölçülebilmesi için standartlaştırılmış ve yapılandırılmış değerlendirme araçlarının kullanılması gerekliliğini doğurmaktadır.

COVID-19 pandemisiyle birlikte uzaktan eğitimin zorunlu hale gelmesi, uygulamalı derslerde öğretim süreçlerini önemli ölçüde etkilemiştir. Çalgı eğitimi gibi bireysel ve etkileşim odaklı derslerin çevrim içi ortamlarda yürütülmesi, geri bildirim, teknik izleme ve performans değerlendirme gibi alanlarda çeşitli sorunlar yaratmıştır (Biasutti vd., 2019; Ruthmann & Hebert, 2012). Nitekim COVID-19 pandemisi ve Türkiye'de yaşanan 6 Şubat 2023 tarihli depremler, eğitim sistemlerinin kriz anlarında hassas yapısını gözler önüne sermiştir. Bu süreçte hem öğretmenler hem de öğrenciler, yeni öğrenme ortamlarına uyum sağlama çabası içine girmiş; özellikle sanat eğitimi gibi uygulama temelli alanlarda bu geçiş, pedagojik ve teknik açıdan çeşitli sınırlılıkları da beraberinde getirmiştir (Bozkurt & Sharma, 2020). Bu durum, uzaktan çalgı eğitiminde hem öğrenme hem de değerlendirme süreçlerinin yeniden düşünülmesini zorunlu kılmıştır.

Alan yazında, uzaktan çalgı eğitimi ve piyano eşliğinin birlikte incelendiği araştırmaların oldukça sınırlı sayıda olduğu, özellikle güzel sanatlar liselerinde viyola eğitimi bağlamında bu iki değişkeni bir arada ele alan çalışmaların neredeyse bulunmadığı dikkat çekmektedir. Bu araştırma, hem kriz dönemlerinde zorunlu hâle gelen uzaktan eğitimin hem de pedagojik açıdan kritik bir destek olan piyano eşliğinin birlikte ele alınmasıyla, alan yazındaki önemli bir boşluğun giderilmesine katkı sunmayı ve uygulamaya yönelik öneriler geliştirmeyi hedeflemektedir.

Açıklamalar doğrultusunda araştırmanın temel problemi; uzaktan öğretim modeliyle gerçekleştirilen piyano eşlikli viyola eğitiminin, güzel sanatlar lisesinde öğrenim gören öğrencilerin başarı düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığının belirlenmesidir. Bu problem doğrultusunda, çalışmanın amacı çevrim içi ortamlarda yürütülen bireysel çalgı eğitimine entegre edilen piyano eşliğinin öğrencilerin viyola performanslarına yansıyan başarı düzeylerini incelemektir.

Bu genel amaç doğrultusunda uzaktan eğitim modeliyle yapılan piyano eşlikli desteklenmiş çalgı eğitimi viyola dersinde yapılan etkinlikler sonucunda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1. Öğrencilerin "Re Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler" kazanımında yapılan etkinlikler kapsamındaki başarıları nasıldır?
2. Öğrencilerin "Si Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler" kazanımında yapılan etkinlikler kapsamındaki başarıları nasıldır?
3. Öğrencilerin "Si Bemol Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler" kazanımında yapılan etkinlikler kapsamındaki başarıları nasıldır?
4. Öğrencilerin "Sol Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler" kazanımında yapılan etkinlikler kapsamındaki başarıları nasıldır?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Deseni

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden "eylem araştırması" modeli kullanılmıştır. Araştırmada alt amaçlarının yapısına bağlı olarak çeşitli nicel ve nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Bu yaklaşım, araştırma sürecinde hem nicel verilerin sayısal olarak analiz edilmesini hem de nitel bulguların ayrıntılı olarak yorumlanmasını mümkün kılmıştır. Eylem araştırması, eğitimcilerin, öğretme uygulamalarını ve uyguladıkları eğitim-öğretimin niteliğini anlamak, iyileştirmek ve daha etkili hale

getirmek için gerçek sınıf veya okul durumunu çalışma süreci olarak tanımlanabilir. (Hensen, 1996; McTaggart, 1997; Schmuck, 1997).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı içerisinde Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi'nde 11. sınıfta öğrenim gören dört viyola öğrencisiyle yürütülmüştür. Sekiz hafta süren uygulama sürecinde, haftada bir ders saati olacak şekilde çevrim içi bireysel çalgı dersleri gerçekleştirilmiştir. Uygulamalar, Millî Eğitim Bakanlığı Çalgı Eğitimi Viyola-10 Öğretim Programı'nda yer alan "Diziler ve İlgili Dağarcık II" ünitesi kapsamında yürütülmüştür. Çalışmada Re Majör, Si Minör, Si Bemol Majör ve Sol Minör tonalitelerine odaklanılmış; her tonalite için iki haftalık ders süreci planlanmıştır. Her tonaliteye ilişkin çalışmalar, öğretim programında belirtilen beş kazanım temel alınarak gerçekleştirilmiştir.

2.3. Araştırma süreci

Araştırmanın amacı doğrultusunda alt amaçların çözümlenmesi için nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Kazanımlarda yer alan etkinliklerden, öğrencilerin performanslarına dayalı olanların ölçülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla bir gözlem formu oluşturulmuştur. Bu formda yer alan kazanımların öğrenciler tarafından ne düzeyde başarıyla gerçekleştirildiği; dersin içeriği ve yapılan etkinliklerin niteliği dikkate alınarak, alanında uzman iki öğretim elemanı tarafından 5'li Likert ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir.

Derslerdeki etkinlikler, önerme biçiminde yapılandırılmış ve her bir önerme için öğrencilerin kazanımı gerçekleştirme düzeyleri, araştırmacı tarafından ders sonunda gözlem formuna düzenli olarak işlenmiştir. Uzmanların değerlendirmeleri arasındaki tutarlılığı belirlemek amacıyla, nitel veriler için uygun bir yöntem olan Cohen's Kappa katsayısı hesaplanmıştır. Bu analiz, iki uzmanın gözlem formlarındaki maddelere yönelik değerlendirmelerinin örtüşme düzeyini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Elde edilen tutarlılık düzeyi, öğrencilerin viyola eğitiminde hedeflenen kazanımlara ne ölçüde ulaştıklarının — yani başarı düzeylerinin — bağımsız ve güvenilir biçimde değerlendirilebilmesini mümkün kılmıştır.

Uygulama süreci öncesinde, Millî Eğitim Bakanlığı Çalgı Eğitimi Viyola-10 Öğretim Programı'nda yer alan "Diziler ve İlgili Dağarcık II" ünitesine uygun olarak, dört konu başlığı (Re Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler; Si Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler; Si Bemol Majör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler; Sol Minör Tonunda Dizi, Etüt ve Eserler) belirlenmiştir. Bu konulara ilişkin toplam yirmi kazanım yapılandırılmış ve her kazanım için dizi, etüt ve eserlerden oluşan içerikler seçilmiştir. Öğrencilerin teknik ve müzikal gelişimlerini desteklemek amacıyla tüm eserlerin piyano eşlikleri hazırlanmış, MP3 formatına dönüştürülmüş ve derslerde kullanılmak üzere hazır hale getirilmiştir.

Araştırma, sekiz hafta süresince, haftada bir ders saati olacak şekilde çevrim içi ortamda yürütülmüştür. Her ders 40 dakika olarak planlanmış, öğrencilerin okul derslerinin aksamaması için hafta sonları veya akşam saatlerinde yapılmıştır. Çalışma günleri, öğrencilerin uygunluk durumuna göre esnek şekilde belirlenmiştir. Derslerde öncelikle konuyla ilgili teorik bilgi aktarılmış, ardından dizi çalışmaları yapılmıştır. Öğrencilerin doğru entonasyon ve teknik alışkanlık geliştirebilmeleri için önce ağır tempoda piyano eşliği gönderilmiş, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre tempolar kademeli olarak artırılmıştır. Her öğrenci ile bire bir çevrim içi ders yapılmış, tüm dersler kayıt altına alınmış ve süreç boyunca öğrencilere bireysel geri bildirim sağlanmıştır.

Dersler Zoom video konferans platformu aracılığıyla yürütülmüş; ekran paylaşımı, canlı performans sunumları ve anlık geri bildirim özelliklerinden yararlanılmıştır. Bu sayede öğrencilerin teknik uygulamaları ve müzikal yorumları bire bir gözlemlenmiş, anlık düzeltmeler yapılmış ve veriler sistematik biçimde toplanmıştır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, öğrencilerin performanslarına dayalı kazanımların ölçülmesi amacıyla bir gözlem formu oluşturulmuştur. Bu formda yer alan her bir kazanım önerme cümlesi şeklinde yapılandırılmıştır. Öğrencilerin bu kazanımları gerçekleştirme düzeyleri, dersin içeriği ve etkinliklerin niteliği dikkate alınarak 5'li Likert tipi ölçek ile alanında uzman iki öğretim elemanı tarafından değerlendirilmiştir. Her ders sonunda araştırmacı, öğrencilerin performans düzeylerini gözlem formuna düzenli olarak işlemiş; bu veriler uzmanların değerlendirmeleriyle karşılaştırılmıştır. Böylece hem nicel hem nitel açıdan güvenilir bir veri seti elde edilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Toplanan verilerin analizinde, iki bağımsız uzmanın değerlendirmeleri arasındaki tutarlılığı ortaya koymak amacıyla Cohen's Kappa katsayısı hesaplanmıştır. Cohen's Kappa, gözlemciler arası uyumu tesadüf olasılığından arındırarak gerçek tutarlılığı belirlemesi nedeniyle tercih edilmiştir. Bu analiz sonucunda, öğrencilerin kazanımlara ulaşma düzeylerinin bağımsız ve güvenilir biçimde değerlendirildiği istatistiksel olarak ortaya konmuştur.

2.6. Araştırma Etiği

Çalışmanın veri toplama, veri analizi, raporlama ve kaynak gösterimi dâhil tüm aşamalarında bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine tam olarak uyulmuştur. Araştırma süreci boyunca katılımcıların gönüllülük esasına göre çalışmaya dâhil edilmesine, kişisel verilerin gizliliğinin korunmasına ve elde edilen bilgilerin yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılmasına özen gösterilmiştir. Ayrıca araştırmaya ilişkin etik kurul izinleri, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 10.06.2024 tarih ve 06-20 sayılı kararı ile alınmış olup, çalışma bu izin doğrultusunda yürütülmüştür.

3. Bulgular

3.1. Öğrencilerin Re Majör Tonundaki Dizi, Etüt ve Eser Başarılarına İlişkin Bulguları

Tablo 1

Re Majör Tonalitesinde Uzman 1 ve Uzman 2'nin Madde Bazlı Değerlendirme Frekansları ve Beklenen Değerleri

			Uzman 2 Değerlendirme					
			1	2	3	4	5	**Toplam**
Uzman 1 Değerlendirme	1	Sayı	3	3	0	1	0	7
		Beklenen Sayı	0.5	1.8	1.2	1.8	1.9	7.0
	2	Sayı	1	6	2	2	0	11
		Beklenen Sayı	0.7	2.8	1.8	2.8	2.9	11.0
	3	Sayı	0	4	6	4	0	14
		Beklenen Sayı	0.9	3.5	2.3	3.5	3.7	14.0
	4	Sayı	0	2	2	7	3	14
		Beklenen Sayı	0.9	3.5	2.3	3.5	3.7	14.0
	5	Sayı	0	0	0	1	13	14
		Beklenen Sayı	0.9	3.5	2.3	3.5	3.7	14.0
Toplam		Sayı	4	15	10	15	16	60
		Beklenen Sayı	4.0	15.0	10.0	15.0	16.0	60.0

Tabloya göre Uzman 1 ve Uzman 2, Re Majör tonalitesine ait her biri 15 maddelik değerlendirme formunu 4 farklı öğrenci için toplamda 60 madde olacak şekilde incelemiştir. Her bir öğrencinin performansına yönelik yapılan bu değerlendirmeler sonucunda, her iki uzmanın aynı puanı verdiği durumların sayısı toplamda 35'tir. Bu da uzmanlar arasında yaklaşık %58 oranında doğrudan bir uyum olduğunu göstermektedir. Özellikle 5 puan üzerinden yapılan değerlendirmelerde, "5-5" hücresinde beklenen değer yalnızca 3.7 iken, gerçekte bu puan 13 kez verilmiştir. Bu durum, yüksek puanlama düzeyinde uzmanlar arasında oldukça güçlü bir uzlaşı olduğunu ortaya koymaktadır. 4 öğrencinin değerlendirmelerine dayanan bu bulgular, uzman görüşlerinin tutarlılığını ortaya koymakta ve beklenen değerlerle karşılaştırıldığında uzmanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir uyum bulunduğunu göstermektedir. Bu bulgu, aşağıdaki Cohen's Kappa katsayısı ile de desteklenmiştir.

Tablo 2

Re Majör Tonalitesine Ait Uzmanlar Arası Uyumun Cohen's Kappa Katsayısı Bulguları

Simetrik Ölçütler					
		Değer	Asimptotik Standart Hata	Yaklaşık T Değeri	Anlamlılık
Uyum Ölçütü	Kappa	,471	,080	7,119	,000
Geçerli Gözlem Sayısı		60			

a. Sıfır hipotezi varsayımı yapılmaksızın değerlendirilmiştir.

b. Sıfır hipotezi varsayımı altında asimptotik standart hata kullanılarak hesaplanmıştır.

Uzman 1 ve Uzman 2'nin Re Majör tonalitesindeki değerlendirmeleri için yapılan Cohen's Kappa analizi sonucunda, kappa katsayısı ,471 olarak bulunmuştur. Bu değer, istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < ,001$) ve uzmanlar arasında orta düzeyde bir görüş birliği olduğunu göstermektedir.

3.2. Öğrencilerin Si Minör Tonundaki Dizi, Etüt ve Eser Başarılarına İlişkin Bulguları

Tablo 3

Si Minör Tonalitesinde Uzman 1 ve Uzman 2'nin Madde Bazlı Değerlendirme Frekansları ve Beklenen Değerleri

			Uzman 2 Değerlendirme				
			2	3	4	5	**Toplam**
Uzman 1 Değerlendirme	2	Sayı	10	1	0	0	11
		Beklenen Sayı	3.3	4.6	1.1	1.5	11.0
	3	Sayı	7	13	1	0	21
		Beklenen Sayı	6.3	8.8	3.2	2.8	21.0
	4	Sayı	1	6	4	0	11
		Beklenen Sayı	3.3	4.6	1.7	1.5	11.0
	5	Sayı	0	5	4	8	17
		Beklenen Sayı	5.1	7.1	2.6	2.3	17.0
Toplam		Sayı	18	25	9	8	60
		Beklenen Sayı	18.0	25.0	9.0	8.0	60.0

Tabloya göre Uzman 1 ve Uzman 2, Si Minör tonalitesine ait her biri 15 maddelik değerlendirme formunu 4 farklı öğrenci için toplamda 60 madde olacak şekilde incelemiştir. Her bir öğrencinin performansına yönelik yapılan bu değerlendirmeler sonucunda, Uzman 1 ve Uzman 2'nin aynı puanı

verdiği durumların sayısı 35'tir. Bu, %58,3 oranında doğrudan bir görüş birliği olduğunu göstermektedir. Özellikle 2-2, 3-3 ve 5-5 hücrelerinde beklenen değerlerin oldukça üzerinde gerçekleşen eşleşmeler, uzmanlar arasında anlamlı bir tutarlılık olduğunu düşündürmektedir. Bu gözlemler, aşağıdaki Cohen's Kappa katsayısı ile de desteklenmiştir.

Tablo 4

Si Minör Tonalitesine Ait Uzmanlar Arası Uyumun Cohen's Kappa Katsayısı Bulguları

Simetrik Ölçütler					
		Değer	Asimptotik Standart Hata	Yaklaşık T Değeri	Anlamlılık
Uyum Ölçütü	Kappa	,432	,085	5,897	,001
Geçerli Gözlem Sayısı		60			

a. Sıfır hipotezi varsayımı yapılmaksızın değerlendirilmiştir.

b. Sıfır hipotezi varsayımı altında asimptotik standart hata kullanılarak hesaplanmıştır.

Si Minör tonalitesine ait toplam 60 maddelik uzman değerlendirmesi üzerinde yapılan Cohen's Kappa analizi sonucunda, Kappa katsayısı 0.432 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < .001$) ve uzmanlar arasında orta düzeyde bir görüş birliği olduğunu göstermektedir. Ayrıca elde edilen Kappa değeri, çapraz tabloda da görüldüğü üzere, uzmanların belirli puan aralıklarında yüksek düzeyde uzlaştığını desteklemektedir.

3.3. Öğrencilerin Si Bemol Majör Tonundaki Dizi, Etüt ve Eser Başarılarına İlişkin Bulguları

Tablo 5

Si Bemol Majör Tonalitesinde Uzman 1 ve Uzman 2'nin Madde Bazlı Değerlendirme Frekansları ve Beklenen Değerleri

			Uzman 2 Değerlendirme					
			1	2	3	4	5	**Toplam**
Uzman 1 Değerlendirme	1	Sayı	1	1	0	0	0	2
		Beklenen Sayı	,1	,4	,5	,5	,5	2,0
	2	Sayı	1	5	5	1	1	13
		Beklenen Sayı	,4	2,8	3,5	3,3	3,0	13,0
	3	Sayı	0	7	8	1	0	16
		Beklenen Sayı	,5	3,5	4,3	4,0	3,7	16,0
	4	Sayı	0	0	3	11	3	17
		Beklenen Sayı	,6	3,7	4,5	4,3	4,0	17,0
	5	Sayı	0	0	0	2	10	12
		Beklenen Sayı	,4	2,6	3,2	3,0	2,8	12,0
Toplam		Sayı	2	13	16	15	14	60
		Beklenen Sayı	2,0	13,0	16,0	15,0	14,0	60,0

Tabloya göre Uzman 1 ve Uzman 2, Si Bemol Majör tonalitesine ait her biri 15 maddelik değerlendirme formunu 4 farklı öğrenci için toplamda 60 madde olacak şekilde incelemiştir. Her bir öğrencinin performansına yönelik yapılan bu değerlendirmeler sonucunda, her iki uzmanın aynı puanı verdiği durumların sayısı toplamda 27'dir. Bu da uzmanlar arasında yaklaşık %45 oranında doğrudan bir uyum olduğunu göstermektedir. Özellikle 5 puan üzerinden yapılan değerlendirmelerde, "4-4"

hücresinde beklenen değer yalnızca 4.0 iken, gerçekte bu puan 11 kez verilmiştir. Bu durum, orta puanlama düzeyinde uzmanlar arasında dikkat çekici bir görüş birliği olduğunu ortaya koymaktadır. 4 öğrencinin değerlendirmelerine dayanan bu bulgular, uzman görüşlerinin genel olarak tutarlı olduğunu ve bazı puan düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir uyum bulunduğunu göstermektedir. Bu bulgu, aşağıdaki Cohen's Kappa katsayısı ile de desteklenmiştir.

Tablo 6

Si Bemol Majör Tonalitesine Ait Uzmanlar Arası Uyumun Cohen's Kappa Katsayısı Bulguları

Simetrik Ölçütler					
		Değer	Asimptotik Standart Hata	Yaklaşık T Değeri	Anlamlılık
Uyum Ölçütü	Kappa	,432	,085	5,897	,001
Geçerli Gözlem Sayısı		60			

a. Sıfır hipotezi varsayımı yapılmaksızın değerlendirilmiştir.

b. Sıfır hipotezi varsayımı altında asimptotik standart hata kullanılarak hesaplanmıştır.

Si Bemol Majör tonalitesine ilişkin 60 maddelik değerlendirme verisi üzerinden yapılan Cohen's Kappa analizi sonucunda, Kappa katsayısı 0.454, standart hata 0.083, yaklaşık T değeri 6.395 ve anlamlılık düzeyi $p < .001$ olarak bulunmuştur. Bu sonuç, iki uzman arasında orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir uyum olduğunu göstermektedir. Kappa katsayısının 0.41–0.60 aralığında olması, değerlendirmelerin genel olarak tutarlı olduğunu ve uzmanlar arasında görüş birliği bulunduğunu ortaya koymaktadır.

3.4. Öğrencilerin Sol Minör Tonundaki Dizi, Etüt ve Eser Başarılarına İlişkin Bulguları

Tablo 7

Sol Minör Tonalitesinde Uzman 1 ve Uzman 2'nin Madde Bazlı Değerlendirme Frekansları ve Beklenen Değerleri

			Uzman 2 Değerlendirme					
			1	2	3	4	5	**Toplam**
Uzman 1 Değerlendirme	1	Sayı	2	1	0	0	0	3
		Beklenen Sayı	,1	,8	,7	,9	,6	3,0
	2	Sayı	0	12	0	0	0	12
		Beklenen Sayı	,4	3,2	2,8	3,4	2,2	12,0
	3	Sayı	0	3	9	1	0	13
		Beklenen Sayı	,4	3,5	3,0	3,7	2,4	13,0
	4	Sayı	0	0	4	14	2	20
		Beklenen Sayı	,7	5,3	4,7	5,7	3,7	20,0
	5	Sayı	0	0	1	2	9	12
		Beklenen Sayı	,4	3,2	2,8	3,4	2,2	12,0
Toplam		Sayı	2	16	14	17	11	60
		Beklenen Sayı	2,0	16,0	14,0	17,0	11,0	60,0

Tabloya göre Uzman 1 ve Uzman 2, Sol Minör tonalitesine ait her biri 15 maddelik değerlendirme formunu 4 farklı öğrenci için toplamda 60 madde olacak şekilde incelemiştir. Her bir öğrencinin

performansına yönelik yapılan bu değerlendirmeler sonucunda, her iki uzmanın aynı puanı verdiği durumların sayısı toplamda 27'dir. Bu da uzmanlar arasında yaklaşık %45 oranında doğrudan bir uyum olduğunu göstermektedir. Özellikle 5 puan üzerinden yapılan değerlendirmelerde, "4-4" hücresinde beklenen değer yalnızca 4.0 iken, bu puanın gerçekte 11 kez verilmiş olması, orta puanlama düzeyinde uzmanlar arasında dikkat çekici bir görüş birliği olduğunu ortaya koymaktadır. 4 öğrencinin değerlendirmelerine dayanan bu bulgular, uzman görüşlerinin genel olarak tutarlı olduğunu ve bazı puan düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir uyum bulunduğunu göstermektedir. Bu bulgu, aşağıdaki Cohen's Kappa katsayısı ile de desteklenmiştir.

Tablo 8

Sol Minör Tonalitesine Ait Uzmanlar Arası Uyumun Cohen's Kappa Katsayısı ile Değerlendirilmesi Bulguları

Simetrik Ölçütler					
		Değer	Asimptotik Standart Hata	Yaklaşık T Değeri	Anlamlılık
Uyum Ölçütü	Kappa	,694	,072	9,882	,001
Geçerli Gözlem Sayısı		60			

a. Sıfır hipotezi varsayımı yapılmaksızın değerlendirilmiştir.

b. Sıfır hipotezi varsayımı altında asimptotik standart hata kullanılarak hesaplanmıştır.

Uzman 1 ve Uzman 2'nin Sol Minör tonalitesindeki değerlendirmeleri için yapılan Cohen's Kappa analizi sonucunda, kappa katsayısı ,694 olarak bulunmuştur. Bu değer, istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < ,001$) ve uzmanlar arasında güçlü bir görüş birliği olduğunu göstermektedir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Uzaktan eğitim modeliyle yapılan piyano eşlikli desteklenmiş çalgı eğitimi viyola dersinde yapılan etkinlikler sonucunda öğrencilerin ders kapsamındaki başarı durumuna ilişkin analizlerin sonucuna göre: Araştırma sürecinde Re Majör, Si Minör, Si Bemol Majör ve Sol Minör tonalitelerinde gerçekleştirilen piyano eşlikli viyola derslerinin ardından yapılan uzman değerlendirmeleri, öğrencilerin performanslarında genel bir başarı artışı olduğunu ortaya koymuştur. Farklı tonalitelere yönelik teknik ve müzikal içeriklerin yapılandırılmış biçimde sunulması, öğrencilerin hem entonasyon hem de yay tekniği gibi temel çalgı becerilerinde anlamlı gelişmeler göstermelerini sağlamıştır. Uzmanlar, öğrencilerin ders sürecinde müzikal ifadelerini zenginleştirdiklerini, dikkatlerini daha iyi odakladıklarını ve çalma süreçlerini daha yapılandırılmış şekilde gerçekleştirdiklerini gözlemlemiştir.

Bu gözlemler yalnızca bireysel gelişimleri değil, aynı zamanda dört öğrenciden oluşan grubun genelinde ortak bir ilerleme eğilimi olduğunu da ortaya koymuştur. Özellikle öğrencilerin piyano eşliğiyle çalışma sürecine olan ilgilerinin artması ve bu durumun performanslarına doğrudan yansıması, bu ders modelinin öğrenme çıktıları üzerindeki etkisini destekler niteliktedir.

Cohen's Kappa analizlerinden elde edilen sonuçlar, uzmanlar arasında genel olarak orta ve yüksek düzeyde görüş birliği olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, öğrencilerin elde ettiği gelişimlerin yalnızca öznel izlenimlerle değil, nesnel ölçütlerle de tutarlı biçimde değerlendirilebildiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, araştırmanın güvenilirliğini güçlendiren önemli bir unsurdur.

Elde edilen bu bulgular, ilgili alan yazınla da tutarlılık göstermektedir. Örneğin Yücetoker ve Aksüt (2021), COVID-19 sürecinde yürütülen çevrim içi piyano eşlikli bireysel derslerin öğrencilerin derse olan ilgisini artırdığını ve performanslarına olumlu yansıdığını vurgulamaktadır. Bu bağlamda,

araştırmada uygulanan sistematik ders planlarının hem pedagojik hem de duygusal/estetik açıdan öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığı görülmektedir.

Welch vd. (2005), çevrim içi yürütülen müzik eğitiminin yapılandırılmış geri bildirim ve etkileşim süreçleriyle desteklenmesi durumunda, geleneksel eğitim ortamlarında sağlanan öğrenme çıktılarıyla benzer başarı düzeylerine ulaşılabileceğini belirtmiştir. Bu araştırmada da uzmanların öğrencileri tutarlı biçimde değerlendirmesi, bu görüşü desteklemektedir.

Sonuç olarak, uzaktan eğitim ortamında yapılandırılmış ve piyano eşliğiyle desteklenmiş bireysel viyola dersleri, öğrencilerin hem teknik becerilerini hem de müzikal ifade düzeylerini artırmada etkili olmuştur. Öğrenci başarılarındaki bu artış, uzmanlar arası değerlendirme uyumuyla da doğrulanmış; böylece uygulanan öğretim modelinin güvenilir, tutarlı ve pedagojik açıdan etkili bir yöntem olduğu ortaya konmuştur.

Araştırmaya yönelik aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Çalgı eğitiminde, özellikle yaylı çalgılar derslerinde piyano eşliğinin düzenli olarak kullanılması önerilmektedir. Eşlik, öğrencilerin entonasyon, ritmik düzen ve müzikal ifade becerilerini geliştirmeye katkı sağladığından ders planlarının bir parçası haline getirilmelidir.
- Uzaktan eğitim ortamlarında yürütülecek bireysel çalgı derslerinde yapılandırılmış ders planları hazırlanmalı, her ders öncesinde gerekli materyaller (piyano eşlikleri, nota örnekleri vb.) öğrencilere ulaştırılmalıdır.
- Çevrim içi derslerde yüksek ses ve görüntü kalitesine sahip platformların kullanılması, geri bildirim süreçlerinin daha sağlıklı işlemesini sağlayacaktır. Okulların bu altyapıyı desteklemesi önemlidir.
- Piyano eşlikli uygulamaların öğrenci motivasyonunu artırıcı etkisi dikkate alınarak, derslerde öğrencilerin aktif katılımını teşvik eden çalışmalar yapılmalı, bireysel geri bildirim süreçlerine önem verilmelidir.
- Müzik öğretmenlerinin çevrim içi ders yürütme, dijital materyal hazırlama ve piyano eşliği planlama konularında hizmet içi eğitim programlarıyla desteklenmesi önerilmektedir.
- Çalışma yalnızca viyola eğitimi bağlamında gerçekleştirilmiştir. Gelecekte keman, çello, kontrbas gibi diğer yaylı çalgılara veya farklı enstrüman gruplarına uyarlanarak karşılaştırmalı araştırmalar yapılabilir.

5. Kaynakça

Biasutti, M., Antonini Philippe, R., & Schiavio, A. (2022). Assessing teachers' perspectives on giving music lessons remotely during the COVID-19 lockdown period. *Musicae scientiae, 26*(3), 585–603.

Biasutti, M., Frate, S., & Concina, E. (2019). Music teachers' professional development: Assessing a three-year collaborative online course. *Music Education Research, 21*(5), 512–525. https://doi.org/10.1080/14613808.2019.1669772

Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to CoronaVirus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, *15*(1), 1–6. https://doi.org/10.5281/zenodo.3778083

Cohen, J. (1960). A coefficient of agreement for nominal scales. *Educational and Psychological Measurement, 20*(1), 37–46. https://doi.org/10.1177/001316446002000104

Çilden, Ş. (2006). *Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Nitelik Sorunlarının İrdelenmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı (ss. 541–547), Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

Eisner, E. W. (2002). *The arts and the creation of mind*. Yale Üniversite.

Fiske, D. W. (1977). Strategies for personality research. *Jossey-Bass*.

Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education, 28*(3), 269–289. https://doi.org/10.1177/0255761410370658

Hargreaves, D. J., & Lamont, A. (2017). *The Psychology of Musical Development*. Cambridge University.

Henson, K. T. (1996). Teachers as researchers. In J. Sikula (Ed.), *Handbook of research on teacher education* (2nd ed., pp. 53–64). Simon & Schuster Macmillan.

Hesapçıoğlu, M., Gürsel, M., Üre, Ö., Sünbül, A., M., Sarı, H., Sarpkaya, R., Izgar, H., Livatyalı, H., Güven, K., Yavuz, M. (2010). *Eğitim bilimine giriş*. Eğitim Akademi.

Lehmann, A. C., Sloboda, J. A., & Woody, R. H. (2007). *Psychology for musicians: Understanding and acquiring the skills*. Oxford University.

McTaggart, R. (1997). *Participatory action research: International contexts and consequences*. State University of New York.

Özen, A. (1996). *Bireysel çalgı eğitimi sürecinde öğrenciye dönüt vermede görsel-işitsel araçların kullanımı* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ruthmann, S. A., & Hebert, D. G. (2012). Music learning and new media in virtual and online environments. In G. McPherson & G. Welch (Eds.), *Oxford Handbook of Music Education* (Vol. 2, pp. 567–583). Oxford University.

Schmuck, R. A. (1997). *Practical action research for change*. Arlington Heights, IL: IRI/Skylight Training and Publishing.

Thompson, S., & Williamon, A. (2003). Evaluating evaluation: Musical performance and the analysis of performer's judgments. *Musicae Scientiae, 7*(2), 241–254. https://doi.org/10.1177/102986490300700204

Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar.* Arkadaş.

Üstün, E., & Özer, B. (2020). Effects of piano accompaniment on instrument training habits and performance self-efficacy belief in flute education. *Cypriot Journal of Educational Sciences, 15*(3), 412–422. https://doi.org/10.18844/cjes.v15i3.4906

Viera, A. J., & Garrett, J. M. (2005). Understanding interobserver agreement: The Kappa statistic. *Family Medicine, 37*(5), 360–363.

Welch, G., Himonides, E., & Brereton, J. (2005). *Online music education: The potential for partnership and practice. Music Education Research, 7*(3), 409–426. https://doi.org/10.1080/14613800500324565

Yücetoker, İ., & Aksüt, P. (2021). COVID-19 sürecinde piyano eşlikli çalgı eğitimine yönelik bir durum değerlendirmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 23*(3), 891–905. https://doi.org/10.32709/akusosbil.921551